UTTAN ÚR HEIMI

Morðið á Djindjic uppklárað

Serbiska innanríkisráðið kunngjørdi sunnudagin, at ein fyrrverandi tænastumaður í loyniligu løgregluni hevur viðgingið, at tað var hann, sum skjeyt Zoran Djindjic, forsætisráðharra tann 12. mars.

Dusan Mihajlovic, innanríkisráðharri, segði, at ákæruvaldið hevur savnað nóg mikið av próvtilfari at fara undir eitt rættarmál ímóti drápsmanninum og hinum, sum skipaðu fyri morðinum. Hann legði tó afturat, at onkur gongur leysur enn, men at teir seinastu verða tiknir skjótt.

Serbisku myndugleikarnir halda, at morðið var liður í einari kvettroynd. Zoran Djindjic var andstøðuleiðari í forsetatíðini hjá Slobodan Milosevic, og avgerðin hjá Djindjic at flýggja dómstólinum í Haag Milosevic, fekk øði í teir tjóðskaparsinnaðu viðhaldsmenninar hjá gamla forsetanum. Serbisku myndugleikarnir hava fyrr bent á, at kona Milosevic, Mira Markovic, var uppi í morðætlanunum. Hon er í Moskva, men enn hava myndugleikarnir ikki biðið russar útflýggja hana.

Nýggjar búsetingar

Fleiri jødisk húski eru í ferð við at seta seg niður í tí arabiska partinum av Eysturjerusalem.

Ísraelska friðarrørslan Peace Now hevur funnist hvassliga at nýggju búsetingunum, tí vandi er fyri, at tær fara at seta ferða á palestinskar yvirgangsatsóknir ímóti ísraelskum málum, sigur rørslan. Leiðarin í Jerusalem-deildini hjá Peace Now, Eyal Hareuvene, leggur niðursetufólkini undir at gera sær dølt av, at heimsins eygu eru vend ímóti krígnum í Irak í hesum døgum, og at búsetingarnar tí ikki verða umrøddar.

Amerikanska stjórnin hevur biðið ísraelsku myndugleikarnar forða fyri fleiri jødiskum búsetingum í palestinska økinum. Samstundis hevur amerikanska stjórnin boðað frá, at hon fer saman við ST, ES og Russlandi at leggja eina friðarætlan fyri Miðeystur fram, so skjótt kríggið í Irak er av.

Hóttir aftur

Norðurkorea fýlist á, at USA hevur biðið ST-trygdarráðið viðgera norðurkoreanska kjarnorkupolitikkin.

Stjórnin í Pyongyang segði í gjár, at amerikanska uppskotið er eitt stig á vegnum ímóti kríggi. Samstundis segði ein talsmaður hjá stjórnini, at allir partar av landsins hermegi fáa boð um at standa fult tilbúnir.

- At trygdarráðið yvirhøvur viðger kjarnorkupolitikkin á koreanska nesinum er í sær sjálvum eitt stig til kríggj, segði talsmaðurin hjá norðurkoreansku stjórnini.

1.000 deyð í ættarstríði

ST-umboð í Demokratiska Lýðveldinum Kongo siga, at meiri enn 1.000 fólk eru deyð í bardøgum millum tveir ættarbólkar í landnyrðingspartinum av landinum.

Sambært ST var tað seinasta hósdag, at partarnir brustu saman. Bardagarnir vóru í økinum tætt upp at ugandiska markinum. ST hevur biðið Uganda hava eftirlit við økinum, og ein heryvirmaður í ugandiska herinum segði sunnudagin, at hermenn hansara hava funnið fleiri hundrað lík.

Sambært ST vóru tað fólk úr homa-ættarbólkinum, sum brustu saman við fólk úr lendu-ættarbólkinum. Hesir ættarbólkarnir búgva í Ituri-landspartinum, sum javnan verður plágaður av ófriði.

Amerikanararnir í Bagdad

Ikki allir irakar berjast ímóti amerikansku og bretsku hermonnunum. Her hava nakrir irakar felt eina standmynd av Saddam Hussein

Amerikanskir stríðsvorgnar tóku seg í gjár inn í sjálvan miðbýin í Bagdad. Irakar siga, at amerikanararnir fara at doyggja við múrarnar í býnum.

KRÍGGJ Í IRAK
Árni Joensen:

Nú eru amerikanararnir í Bagdad.

Gjáramorgunin tóku einir 70 amerikanskir stríðsvognar seg inn í sjálvan miðbýin í Bagdad, har teir millum annað søktu at tveimum av borgunum hjá Saddam Hussein, forseta. Tað mesta av borgunum var kortini oyðilagt av teimum nógvu loftálopunum, sum amerikansk og bretsk flogfør hava gjørt á býin, síðani krígið byrjaði.

Sunnudagin vóru nakrir amerikanskir stríðsvognar eisini í Bagdad. Tá segði amerikanska herleiðslan, at talan var um eitt snarálop, og at stríðsvognarnir tóku seg aftur stutt eftir. Men hesaferð verða teir verandi í býnum, segði ein talsmaður hjá herleiðsluni í gjár.

Hernaðarserfrøðingar ivast í, hvat nú fer at henda. Teir ivast ikki í, at amerikanararnir eru førir fyri at halda støðir sínar í býnum, men spurningurin er, hvat irakar gera, ella hvat teir eru førir fyri at gera.

At irakar ikki hava lagt vápnini sást í gjár, tí tá vóru amerikanskir hermenn í hørðum bardaga við irakskar hermenn í útjaðaranum av Bagdad, søgdu vesturlendskir tíðindamenn, sum eru við amerikansku hermonnunum.

Irakska leiðslan avsannaði í gjár, at amerikanararnir eru í høvuðsstaðnum. Sagt varð, at teir amerikansku hermenninir fara at doyggja við múrarnar í Bagdad.

Saddam situr tryggur

Meðan Bagdad brennur, situr Saddam Hussein, forseti tryggur í serbygdu rúmum sínum langt niðri í jørðini. Tað sigur týskarin Karl Bernd Esser, sum sigur seg hava teknað trygdarrúmini hjá irakska leiðaranum.

KRÍGGJ Í IRAK
Árni Joensen:

Tann 45 ára gamli Karl Bernd Esser gjørdist kendur, tá kríggið í Irak brast á. Tá segði hann, at hann hevði teknað eina serliga trygdarstøð til irakska forsetan, Saddam Hussein, undir jørð. Støðin er so sterk, at hon tolir sjálvt eina kjarnorkubumbu, hevur hann sagt.

Tað eru kortini ikki øll, sum hava álit á tí, sum Karl Bernd Esser sigur. Týska blaðið Súddeutsche Zeitung skrivar, at eingin kann vátta tað, sum maðurin hevur sagt, men á sínari egnu heimasíðu skrivar Esser, at hann hjálpti Saddam Hussein at byggja eina verjustøð undir jørð. Støðin er 1800 fermetrar stór, og hon kostaði 66 milliónir dollarar, skrivar hann á heimasíðuni.

Hinvegin er tað greitt, at týska felagið Boswau & Knauer bygdi eina tílíka trygdarstøð í Bagdad tíðliga í áttatiárunum. Ein talsmaður hjá felagnum sigur við Zúddeutsche Zeitung, at støðin var ætlað 120 fólkum, men hann dugir ikki at siga, um Karl Bernd Esser hevði nakað við arbeiðið at gera. Men tað kann vera, at hann hevur verið uppií, sigur talsmaðurin.

Fyri nøkrum døgum síðani segði Karl Bernd Esser, at bumburnar, sum amerikanarar nýta í krígnum, skala ikki trygdarstøðina hjá Saddam Hussein. Støðin er eisini so sterk, at hon tolir sjálvt eina kjarnorkubumbu, legði hann afturat.

Ikki eitt eyga var turt

Guðrun Sólja Jacobsen av Tvøroyri legði Føroya land lamið fríggjakvøldið, tá hon vann stóru sangkappingina Stjerne for en aften. Tað var tó ikki óvæntað, at hon fekk flest atkvøður frá hyggjarunum, tí hon stutt sagt bergtók øll við sínum avbera vakra sangi

STJØRNAN
Stefan í Skorini

Nýggjasta stjørnuskotið innan tónleikaheimin Guðrun Sólja fekk eina væl uppiborna hetjumóttøku, tá hon aftur setti fótin á føroyska jørð sunnudagin. Sjálv hevði hon ikki droymt um, at hon skuldi vinna kappingina, men tá avtornaði gjørdist hon greiður vinnari, tí hon sang seg beint inn í hjørtuni hjá áhoyrarunum.

Leikpallurin var stórsligin, tá yrkisleiðin hjá Guðrun sum sangarinna fór av bakkastokki. Eitt stúgvandi fult Forum miðskeiðis í Keypmannahavn við umleið 6.000 áskoðarum heppaði Guðrun fram til sigurin.

Nógvir føroyingar vóru í Forum, og teir gjørdu nógv vart við seg í salinum, tí hvørja ferð Guðrun var á skerminum, og tá hon trein fram á pallin, vóru tey føroysku fløggini á lofti og rópini og skríggini fóru um allar geilar.

Tað minti ikki sørt um at vera til fótbóltsdyst hjá føroyska landsliðnum, og tú kundi merkja spenningin í luftini. Áhoyrararnir vóru við til at gera hesa løtuna ógloymandi.

Hørð kapping

Sum kappingin leið gjørdist greitt, at kappingin fór at vera ógvuliga hørð, tí kappingarneytarnir hjá Guðrun vóru ikki fyri ongum. Undan kappingini var spátt, at Tarek Sidki og Jacob Andersen fóru at geva Guðrun skarpan gang og soleiðis bleiv eisini, tá atkvøðurnar vórðu taldar upp.

Endiliga upprann tann stóra løtan, tá Guðrun skuldi á pallin. Hon tóktist púra rólig og hevði ongar trupulleikar við tí stóru fjøldini, sum var í salinum, og talið av hyggjarum, sum sótu heima í stovunum og fylgdu gongdini, nærkaðist tveimum milliónum.

Yvirritaði var so heppin at vera til staðar, tá hon legði heimin fyri sínar føtur og tá hon sang vinnarasangin Promise Me hjá Beverly Craven, rann tað kalt niðureftir bakinum.

Røddin hjá gentuni av Tvøroyri fór bókstaviliga ígjøgnum mønu og merg, og ikki eitt eyga var turt í Forum. Tað er sjálvandi lætt at gerast ov sentimentalur at lýsa hesa løtuna, men hennara rødd var veruliga nakað, sum rørdi mangar hjartastreingir hetta kvøldið. Satt at siga er tað torført at finna tey røttu orðini at greiða frá hesi upplivingini. Tað skuldi bara upplivast.

Nú var brádliga lætt at skilja, hví danska Tipstænastan hevði Guðrun sum favoritt at vinna kappingina, og blaðmaðurin fór beint eftir fartelefonini at greiða atkvøðu fyri føroyska sangfuglinum.

Tað lá í luftini, tá atkvøðugreiðslan var liðug, at Guðrun skuldi vinna kappingina, og tað var ikki als ikki óvæntað, at hon varð útnevnd Stjerne for en aften 2003.

"Simpelthen fantastisk" kallaðu teir tríggir dómararnir avrikið hjá Guðrun, sum tóktisk heldur tikin á bóli av øllum teimum rósandi orðunum og teimum villu áskoðarunum, sum lyftu takið av bygninginum.

Vinnarin kosin

Flestu føroyingarnir í salinum væntaðu, at Guðrun fór at vinna kappingina, og man hevði eina kenslu av, at hon fór at sigra. Spurningurin var bara, um hon fór at fáa nóg nógvar atkvøður.

Fyrst skuldu teir tríggir dómararnir geva sína meting av avrikunum hjá teimum sjey luttakarunum. Og teir vóru samdir um, at Guðrun Sólja stóð fyri tí besta avrikinum hetta kvøldið. Men dómararnir hava í veruleikanum einki at siga fyri úrslitið av kappingini. Alt var latið í hendurnar á hyggjarunum. Fólk sótu sum á nálum, tá verturin Natasja Crone kunngjørdi vinnaran.

Heili 295.000 atkvøður vóru at telja upp. Meðan Guðrun Sólja Jacobsen fekk 31 prosent av atkvøðunum, fekk Jacob Andersen 24 prosent og Tarek Sidki fekk bert 17 prosent. Tarek var annars mettur at vera størsti kappingarneytin hjá Guðruni undan kappingini.

Tá verturin Natasja Crone kunngjørdi, at Tarek var nummar trý, fóru teir føroysku áskoðararnir at reisast úr stólunum og tustu fram móti pallinum. Tey flestu ivaðust tá ikki í, at Guðrun fór at vinna.

Hon tóktist rørd, tá hon tók ímóti virðislønini, og tað var ein heldur fámæltur vinnari, sum fjølmiðlarnir hittu á tíðindafundinum beint eftir kappingina.

Róligur vinnari

Hóast hon júst hevði vunnið ein plátusáttmála við eitt heimsumfatandi plátufelag og nakrar hundrað túsund krónur, var Guðrun ikki á nakran hátt uppøst ella frá sær sjálvari eftir kappingina. Hon tóktist rólig og nýtti ikki so nógv orð at greiða frá sínum kenslum. Tey donsku tíðindafólkini høvdu ilt við at fáa hana at tosa.

- Hatta var heilt ørtúligt. Tað ber ikki til at greiða frá, hvussu tað kennist at standa á palli frammanfyri 7.000 fólkum, og tann góði stuðulin frá áskoðarunum hjálpti væl, segði Guðrun á tíðindafundinum.

Hon segði eisini, at hóast hon var ógvuliga bilsin av at vinna kappingina, so trúði hon alla tíðinda uppá, at tað var møguligt at gerast nummar eitt.

- Tað er ikki ordiliga gingið upp fyri mær enn, at eg havi vunnið. Mítt lív fer at broyast fullkomiliga eftir hesa kappingina, og eg rokni við, at tað verður torført at venja seg við hesar broytingarnar, segði vinnarin, tá vit sluppu at tosa við hana á føroyskum eftir kappingina.

- Eg var ógvuliga spent undan kappingini, men eg gleddi meg eisini sera nógv at framføra fyri so nógvum fólki.

Aftur í skúla

Komandi mánaðirnar fer Guðrun at hava nógv um at vera. Hon hevur bara tveir mánaðir eftir í skúlanum, og samstundis skal hon næstan hvørt vikuskifti niður til Danmarkar at syngja.

Guðrun gongur í 3.a á studentaskúlanum í Suðuroy, og hon skal hava húgvuna í summar. Spurningurin er bara, um hon fær tíð til alt. Hon sigur, at ætlanin er at gera skúlan lidan, tí nú er so lítið eftir, og vónandi fer tað at eydnast henni. Guðrun skal hava trettan konsertir komandi mánaðirnar. Hetta var ein partur av vinninginum.

Tá Guðrun meldaði seg til kappingina fyri einum sløkum ári síðani millum 2500 onnur, droymdi hon ikki um, at hon møguliga fór at vinna, men tá avtornaði stóð hon ovast á sigurspallinum.

- Eg meldaði meg til fyri at vita, hvørjum støði eg eri á. Eg elski at syngja, og eg vildi eisini vísa, hvat eg dugi.

Nógvar týðandi avgerðir standa fyri framman hjá gentuni at Tvøroyri, og tað verður spennandi at síggja, hvussu hon fer at fóta sær í tónleikaheiminum.